

กฎหมายคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรม

วินัย เจริญเฉลิมศักดิ์ นบ. นม.

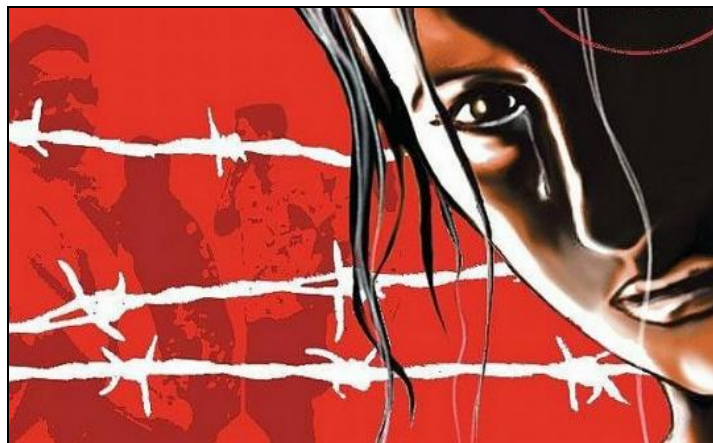
ในปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ของประเทศต่างๆ ที่มีการนำโปรแกรมคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรม หรือโปรแกรมช่วยเหลือเหยื่อและพยานมาใช้ในการราชทัณฑ์ เช่น กรมราชทัณฑ์ของ USA แคนาดา สกอตแลนด์ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ UK ไอร์แลนด์ และนอร์เวย์ ต่างก็มีกฎหมายคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรม นโยบาย หรือแนวทางปฏิบัติในการ คุ้มครองเหยื่ออาชญากรรมรองรับ การดำเนินงานเป็นการเฉพาะ สำหรับ กฎหมายคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรม ที่นำเสนอในบทความนี้ได้แก่ กฎหมายคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรมของกรมราชทัณฑ์ มลรัฐอินเดียนา USA โดยที่กฎหมายคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรมของกรมราชทัณฑ์ USA แบ่งเป็นกฎหมายคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรมของกรมราชทัณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญรัฐบาลกลาง และ รัฐธรรมนูญรัฐบาลมลรัฐ สำหรับกฎหมายคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรมของกรมราชทัณฑ์มลรัฐอินเดียนา (Indiana victims' rights Laws) ข้อมูลจากเว็บไซต์ [Http://law.lclark.edu/live/files/5013-indiana](http://law.lclark.edu/live/files/5013-indiana) พบว่า กฎหมายคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรม หรือกฎหมายคุ้มครองสิทธิของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ ปรากฏอยู่ในกฎหมายรัฐธรรมนูญอินเดียนา 1816 หมวด สิทธิมนุษยชน เรื่องที่ 35 กฎหมายอาญาและการคุ้มครองสิทธิเหยื่อ ข้อ 40 ประกอบด้วยเนื้อหาสาระ จำนวน 13 บท (35-40-4) เพื่อให้เกิดความสะดวกในการทำ ความเข้าใจ จึงได้กล่าวถึง กฎหมายคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรม ในหัวข้อต่างๆ ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง โครงสร้างกฎหมาย แนวทางการดำเนินงาน และผลการดำเนินงานโดยสังเขป ดังนี้

กรมราชทัณฑ์มลรัฐอินเดียนา

➤ แนวคิดของกฎหมายคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรม ที่สำคัญ เช่น

- แนวคิดเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ปรากฏอยู่ใน กฎหมายรัฐธรรมนูญอินเดียหน้า 1816 ในส่วนของบทนำ หมวดสิทธิมนุษยชน เรื่องที่ 35 กฎหมายอาญาและการคุ้มครองสิทธิเหยื่อ ข้อ 40 ระบุว่า “สิทธิของเหยื่ออาชญากรรม ต้องได้รับ การปฏิบัติด้วยความเป็นธรรม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ”
- แนวคิดในการแก้ไขปัญหานักโทษล้นคุก
- แนวคิดในการลดการกระทำความผิดซ้ำ
- แนวคิดในการสร้างความปลอดภัยให้แก่สังคมและชุมชน ตามกฎหมายว่าด้วยการ บังคับโทษจำคุกหรือกฎหมายราชทัณฑ์ เป็นต้น

แนวคิดในการคุ้มครองเหยื่อ

➤ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรม

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรมของกรมราชทัณฑ์ มลรัฐ อินเดีย นำ ได้เน้นทฤษฎีการลงโทษเพื่อชดเชยหรือการชำระหนี้ (Restitution or repayment Theory) และทฤษฎีการลงโทษเพื่อลดค่าใช้จ่ายในทันที (Reduction in immediate costs Theory) มาใช้รองรับการบัญญัติกฎหมายฯ ปัจจุบันของกรมราชทัณฑ์ มลรัฐอินเดีย นำ ได้นำแนวคิด ทฤษฎีดังกล่าวมาใช้ในการดำเนินงาน โดยการใช้แรงงานนักโทษทำงานผลิตสินค้า (เกษตร ปศุสัตว์ อุตสาหกรรม) มีการนำเงินที่ได้จากการใช้แรงงานนักโทษดังกล่าวมาใช้พัฒนางานคุกเพื่อช่วยประหยัด การใช้ภาษีอากรของประชาชน ส่วนหนึ่งได้นำมาสมทบทุนในกองทุนช่วยเหลือเหยื่อและอาชญากรรม ไว้ช่วยเหลือครอบครัว การเก็บออมไว้ใช้จ่ายภายหลังพ้นโทษ และการทำงานเพื่อประโยชน์ของสังคม และชุมชน

➤ โครงสร้างกฎหมาย

โครงสร้างกฎหมายคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรมมลรัฐอินเดียน่า กฎหมายคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรมมลรัฐอินเดียน่าบัญญัติขึ้นภายใต้แนวคิดที่ว่า “ สิทธิของเหยื่ออาชญากรรมต้องได้รับการปฏิบัติด้วยความเป็นธรรม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ 1816” ประกอบด้วยเนื้อหาสาระ จำนวน 13 บท (35-40-4) ดังนี้

- เจตนารมณ์ของกฎหมาย หมายถึง เจตนารมณ์ที่จะปกป้องสิทธิของเหยื่อ (35-40-1-1)

- สิทธิของเหยื่อ หมายถึง การใช้สิทธิต่างๆ ของเหยื่อ (35-40-2-1)

- แนวทางการดำเนินการกรณีเหยื่อที่ถูกคุมขังและผู้กระทำความผิดเป็นเด็กและเยาวชน หมายถึง หลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินงานกรณีเหยื่อที่ถูกคุมขังและผู้กระทำความผิดเป็นเด็กและเยาวชน (35-40-3- 1) - (35-40-3- 3)

- บทนิยามที่เกี่ยวข้องกับเหยื่อ ประกอบด้วย บทนิยามที่เกี่ยวข้อง เช่น บทนิยามของเหยื่อและพยาน

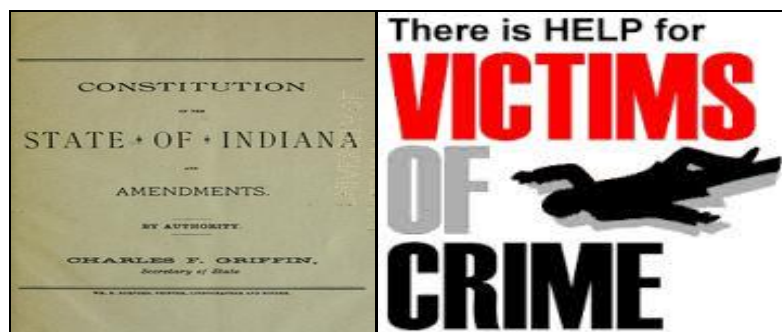
- เหยื่อ หมายถึง “... ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายอันเป็นผลมาจากการถูกกระทำโดยตรงจากบุคคลที่กระทำความผิดทางอาญา” (35-40-4-8)

- พยาน หมายถึง “ บุคคลที่รู้เห็นหรือมีพยานหลักฐานในการกระทำใด ๆ หรือการสอบสวนโดยคณะลูกขุนหรือในการดำเนินการฟ้องร้องทางอาญา...” (35-37-5-1) เป็นต้น

- การคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเหยื่อ ได้แก่ สิทธิของเหยื่อการแจ้งให้เหยื่อทราบกรณีผู้กระทำผิดได้รับการปล่อยหรือหลบหนี สิทธิในการหารือกับสำนักงานอัยการ การดูแลความปลอดภัยของเหยื่อ สิทธิของเหยื่อที่จะได้รับทราบการพิจารณาของศาล รายงานการสืบเสาะก่อนการพิพากษา คำสั่งให้ชดใช้ความเสียหาย สิทธิของเหยื่อในการรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับคดี สิทธิที่จะได้รับการแจ้งให้ทราบถึงสิทธิของเหยื่อ และสิทธิของเด็กที่เป็นเหยื่อของการกระทำผิดทางเพศ (35-40-5-1) - (35-40-5-10)

- การช่วยเหลือเหยื่อของอัยการและทนายความ ได้แก่ แนวทางการ ช่วยเหลือเหยื่อของอัยการและทนายความ การปฏิบัติต่อเหยื่อโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โครงการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยของอัยการ วัตถุประสงค์ โครงการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย โปรแกรมการตรวจสอบเหยื่อผู้กระทำความผิด การแจ้งให้อัยการทราบกรณีเหยื่อคุกคาม การแจ้งข้อมูลตามคำร้องขอของเหยื่อ แบบคำขอเพิกถอนการประกัน สัญญาระหว่างเหยื่อและกรมคุมประพฤติ การแจ้งให้เหยื่อทราบถึงผลการพิพากษาของศาล (35-40-6-1) - (35-40-6-10)

- **เว็บไซต์บริการข้อมูลเหยื่อ** ได้แก่ การแจ้งข้อมูลการหลบหนีของผู้กระทำผิดให้เหยื่อทราบ การแจ้งข้อมูลการหลบหนีของผู้กระทำผิดให้เหยื่อทราบ กำหนดเวลาในการแจ้งข้อมูลการหลบหนีหรือการปล่อยตัวผู้กระทำผิด (35-40-7-1) - (35-40-7-3)
- **การแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล** ได้แก่ การแจ้งข้อมูลการจำหน่ายคดีของผู้กระทำผิดและ การแจ้งข้อมูลการเปลี่ยนแปลงการชดเชยค่าเสียหายของผู้กระทำผิดทางเว็บไซต์ของศาลอาญา (35-40-8-1) - (35-40-8-2)
- **เว็บไซต์บริการข้อมูลเหยื่อของหน่วยงานรักษาสภาพ** ได้แก่ การแจ้งข้อมูลผู้กระทำผิดให้เหยื่อทราบและศาลทราบโดยหน่วยงานด้านการรักษาสภาพจิต และ การแจ้งผลการตัดสินของศาลให้หน่วยงานด้านรักษาสภาพจิตทราบ (35-40-9-1) - (35-40-9-3)
- **บริการแจ้งข้อมูลเหยื่อล่วงหน้า** ได้แก่ หน้าที่ความรับผิดชอบในการให้ข้อมูลของเหยื่อ แบบฟอร์มสำหรับเหยื่อที่กำหนดโดยอัยการ การแจ้งผลการพิจารณาคดี ให้เหยื่อที่อยู่ในความดูแลทราบ (35-40-10-1) - (35-40-10-3)
- **คำร้องขอของเหยื่อ** ได้แก่ สิทธิของเหยื่อที่จะได้รับทราบผลการพิจารณาคดี และ แนวทางการแจ้งผลการพิจารณาคดีให้เหยื่อทราบ (35-40-11-1) - (35-40-11-2)
- **ขั้นตอนการแจ้งเตือนและให้คำปรึกษา** ได้แก่ การให้คำปรึกษาแก่เหยื่อ ญาติ พี่น้อง พ่อ แม่ หรือผู้ปกครองของเหยื่อ การแจ้งข้อมูลไปยังตัวแทนของเหยื่อ กรณีเหยื่อมีส่วนร่วมกระทำผิด การให้ชื่อและที่อยู่กับผู้มีหน้าที่แจ้งข้อมูลให้ทราบล่วงหน้า กรณีที่มีผู้ตกเป็นเหยื่อหลายราย (35-40-12-1) - (35-40-12-5)
- **การแต่งตั้งผู้แทนกรณีเหยื่อไม่สามารถใช้สิทธิ** ได้แก่ การแต่งตั้งผู้แทนกรณีเหยื่อไม่สามารถใช้สิทธิเพราะมีปัญหาทางร่างกายหรืออารมณ์ การแต่งตั้งผู้แทนของเหยื่อโดยศาล การแต่งตั้งผู้แทนโดยพ่อแม่ผู้ปกครองของเหยื่อ การแต่งตั้งผู้แทนของเหยื่อโดยศาล แนวทางการแต่งตั้งตัวแทนโดยศาล (35-40-13-1) - (35-40-13-5)

กฎหมายรัฐธรรมนูญอินเดียเกี่ยวกับการช่วยเหลือเหยื่ออาชญากรรม

➤ **แนวทางการดำเนินงาน**

แนวทางการดำเนินงาน ตามกฎหมายคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรมของกรมราชทัณฑ์
อินเดีย นำ เป็นการดำเนินงานโดย กองบริการเหยื่อ (Victim Services Division) ของกรมราชทัณฑ์
อินเดีย นำ มีขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

- **การลงทะเบียนแจ้งเตือน** เหยื่อและพยานสามารถลงทะเบียนแจ้งเตือน
ตามหลักเกณฑ์และกรอกแบบฟอร์มลงทะเบียนแจ้งเตือนตามที่ทางกรมราชทัณฑ์กำหนด

- **แนวทางการแจ้งเตือนเหยื่อ** แนวทางการแจ้งเตือนเหยื่อกองบริการเหยื่อ
กรมราชทัณฑ์อินเดีย นำ แบ่งการแจ้งเตือนผู้ประสบภัย มี 2 ประเภท คือ

- **การส่งหนังสือคู่มือแจ้งเตือน** กองบริการเหยื่อเป็นผู้รับผิดชอบในการ
แจ้งเตือนข้อมูลผู้กระทำผิดให้กับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อและพยาน เช่น ข้อมูลการปล่อยตัวผู้กระทำความผิด
จะมีการประกาศหรือแจ้งให้เหยื่อและพยานทราบก่อนปล่อยผู้กระทำความผิด 45 วัน โดย ข้อมูล
ทั้งหมดที่แจ้งเตือนเหยื่อจะจัดเก็บไว้เป็นความลับ ผู้กระทำผิดจะไม่ได้ รับการแจ้งให้ทราบถึง
การร้องขอและการแจ้งเตือนหรือข้อมูลใด ๆ ที่เหยื่อจะมีให้ผู้กระทำผิด ทนายความของผู้กระทำ
ความผิดหรือประชาชน

- **การแจ้งข้อมูลเหยื่อแบบอัตโนมัติ** โปรแกรมการแจ้ง ข้อมูลเหยื่อ
แบบอัตโนมัติกรมราชทัณฑ์อินเดีย นำ เปิดตัวต่อสาธารณชนเมื่อ เมษายน 2007 มีวัตถุประสงค์
เพื่อช่วยให้ผู้อยู่อาศัยในรัฐอินเดีย นำ ได้รับข้อมูลเรียลไทม์ (ทันที) เกี่ยวกับสถานะของการดูแล
ผู้กระทำผิด ในเรือนจำณฑล 92 แห่ง ผู้ใช้สามารถลงทะเบียนเพื่อรับการแจ้งเตือนเกี่ยวกับข้อมูล
ผู้กระทำผิด การปล่อย การโอน การหลบหนี และ การเปลี่ยนแปลงอื่น ๆ การให้ บริการเข้าถึงข้อมูล
ผู้กระทำผิดสามารถใช้บริการได้ทางโทรศัพท์หรืออินเทอร์เน็ต ตลอด 24 ชั่วโมง นอกจากนั้นยังมี
การประสานงานและบริการข้อมูลอื่น ๆ เช่น กรณีเหยื่อหรือพยานถูกคุกคาม โดยผู้กระทำผิด
กองบริการเหยื่อ กรมราชทัณฑ์อินเดีย นำ จะ มีฝ่ายประสานงานและรับแจ้งเหตุเพื่อดำเนินการแก้ไข
ปัญหาที่เกิดขึ้น การให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนเหยื่อและพยานในขั้นตอนกระบวนการยุติธรรม
ทางอาญา ตั้งแต่ขั้นตอนก่อนการทำทัณฑ์บน ระหว่างการทำทัณฑ์บน หลังการทำทัณฑ์บน และ
ขั้นตอนผ่อนผันกำหนดเวลาการพิจารณาคดี เป็นต้น

➤ **ผลการดำเนินงาน**

ผลการดำเนินงานตามกฎหมายคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรมของกรมราชทัณฑ์อินเดีย
นำ ปรากฏว่ามีการนำ กฎหมายคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรมไปใช้ในเรือนจำณฑล 92 แห่ง
โดยสามารถช่วยให้เหยื่อลงทะเบียนเพื่อรับการแจ้งเตือนเกี่ยวกับข้อมูลผู้กระทำผิด การ ปล่อย
การโอน การหลบหนี และ การเปลี่ยนแปลงอื่น ๆ การให้ บริการเข้าถึงข้อมูล ผู้กระทำผิดสามารถ
ใช้บริการได้ทางโทรศัพท์หรืออินเทอร์เน็ต ตลอด 24 ชั่วโมง

เรือนจำณฑล 92 แห่ง ในมลรัฐอินเดียน่า

โดยสรุป

โครงสร้างของกฎหมายคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรมของกรมราชทัณฑ์ มลรัฐ อินเดียน่า USA ประกอบด้วย แนวคิด วัตถุประสงค์ และแนวทางการดำเนินงาน โดยเป็นการดำเนินงาน ภายใต้แนวคิดในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มลรัฐ อินเดียน่า 1816 แนวคิดในการ แก้ไขปัญหานักโทษล้นคุก ลดการกระทำความผิดซ้ำ และการชดเชย การซ่อมแซมหรือการชำระหนี้แก่เหยื่อ รวมตลอดถึง การปกป้องคุ้มครองสังคมและชุมชนให้ปลอดภัย จากอาชญากรรม การนำกฎหมายคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรมของกรมราชทัณฑ์ มลรัฐอินเดียน่า USA มาแนะนำเสนอใน บทความนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อนำกฎหมายราชทัณฑ์ใหม่ๆ ที่มีการใช้อย่างแพร่หลายในกรมราชทัณฑ์ของต่างประเทศแต่ยังไม่มีใช้ในประเทศไทย และเพื่อ ให้ผู้สนใจได้รับทราบแนวทางการดำเนินงานตามกฎหมายดังกล่าว

.....

หมายเหตุ บทความเรื่องนี้ได้มีการเผยแพร่ในคลังความรู้กรมราชทัณฑ์ เว็บไซต์ <http://www.correct.go.th/blogknowledge/attachments/article/203> อีกช่องทางหนึ่งด้วยแล้ว

~ 7 ~